

Таким чином, результатом поєднання угруповання видів господарської діяльності за визначеними факторами є чотири конкурентні позиції кредитних ризиків, які зумовлюють необхідність використання різних стратегій ризик-менеджменту. Якщо припустити, що поточна стратегія поведінки окремого суб'єкту ризик-менеджмента відображується у існуючій структурі кредитного портфеля, то обґрунтування можливих управлінських заходів з поліпшення якості такого портфеля та зменшення кредитного ризику потребує доповнення розробленої матриці показниками питомої ваги окремих груп видів діяльності у структурі наданих кредитів.

Оптимізація стратегії ризик-менеджмента передбачає:

– ґрунтовну розробку та ефективно впровадження маркетингової політики щодо окремих кредитних банківських продуктів, їх подальший розвиток на базі інноваційних технологій;

– наукове обґрунтування прийняття рішень на всіх етапах процесу кредитування з урахуванням впливу як внутрішніх по відношенню до кредитної угоди факторів, так зовнішніх – загального стану та тенденцій розвитку світової та національної фінансової системи.

1. Вітлінський В.В., Верченко П.І. *Аналіз, моделювання та управління економічними ризиками: навчально-методичний посібник*. Київ: КНЕУ, 2000. 292 с.

2. Інформація про функціонування ЄІС «Реєстр позичальників» / Офіційний сайт Національного банку України. URL: <http://www.bank.gov.ua>.

Ящук Т.А.

викладач

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

ОСОБЛИВОСТІ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ЗАКЛАДАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Зростаючий рівень конкуренції, нові вимоги до якості освітніх послуг, пов'язані із задоволенням потреб підприємств і організацій у висококваліфікованих фахівцях, обумовлюють постійне прагнення освітніх установ до досягнення високих стандартів якості освітніх послуг, завоювання лідируючого положення в галузі підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів, отримання конкурентних переваг. У зв'язку з цим вивчення освітніх потреб, своєчасний аналіз динаміки попиту на освітні послуги, прийняття науково обґрунтованих рішень про перспективи розвитку вузу є необхідними умовами забезпечення ефективної роботи закладу вищої освіти. Крім того, в умовах дефіциту фінансування сфери освіти перед вузами постало актуальне завдання залучення додаткових фінансових ресурсів, і, перш за все, з позабюджетних джерел.

В останні роки питання, пов'язані з розробкою стратегії розвитку закладів вищої освіти, набувають в Україні все більшої актуальності, так як з розвитком ринку освітніх послуг освітні установи перетворюються в активних учасників ринкових відносин. Очевидно, що в умовах розширення ринку освітніх послуг у країні необхідно удосконалювати систему функціонування вищих навчальних закладів, що вимагає використання нових підходів, розробки нових організаційно-економічних механізмів управління ними. Одним з найважливіших інструментів, що дозволяють вузу успішно адаптуватися до постійно мінливих умов зовнішнього середовища, є стратегічне управління освітніми установами, яким до останнього часу не приділялося належної уваги.

Стратегічне управління виступає найважливішим інструментом, що дозволяє вузу адаптуватися до нових умов зовнішнього середовища, та покликаний максимально ефективно використовувати сильні сторони діяльності ВНЗ з урахуванням всіх можливостей для створення необхідних передумов завоювання освітньою установою лідируючого положення на ринку освітніх послуг.

Стратегія розвитку закладу вищої освіти являє собою важливий управлінський інструмент, за допомогою якого керівництво ВНЗ вживає заходів, спрямованих на мінімізацію негативного впливу внутрішніх та зовнішніх загроз, а також посилює позитивний вплив конкурентних переваг [1, с. 159].

Основним елементом стратегічного управління закладом вищої освіти є реалізація інноваційного процесу, тобто здійснення сукупності операцій, пов'язаних із виробленням, впровадженням та комерціалізацією інновацій. Підтримуючи інноваційну діяльність, освітня установа прагне отримати додаткові конкурентні переваги, таким чином намагаючись забезпечити кращі результати функціонування [2, с. 62]. Успішна інноваційна діяльність розглядається нині як найбільш відчутний чинник підтримки довгострокового розвитку економічної організації, що працює у конкурентному середовищі.

Процес побудови моделі стратегічного управління закладом вищої освіти складається з таких етапів [3]:

1) проведення стратегічного аналізу, в ході якого здійснюється оцінювання стратегічних чинників внутрішнього та зовнішнього середовища, бажано на основі методології SWOT-аналізу;

2) здійснення стратегічного вибору (визначається місія вищого навчального закладу, формулюються стратегічні цілі, проектується стратегія розвитку);

3) реалізація затвердженої стратегії шляхом ухвалення та виконання управлінських рішень.

Реалізація стратегії закладу вищої освіти передбачає, у першу чергу, створення дієвого механізму, який повинен забезпечувати своєчасне прийняття ефективних рішень на всіх етапах циклу формування і реалізації стратегії: стратегічної діагностики; стратегічного планування; реалізації стратегії; стратегічного контролю та регулювання [4, с. 62].

Вітчизняні заклади вищої освіти визначають свої стратегічні орієнтири в стратегіях розвитку, програмах розвитку, концепціях розвитку, стратегічних планах та ін. Українські університети орієнтуються на розвиток освітньої та дослідницько-освітньої діяльності; провідні навчальні заклади мають можливість обирати стратегічні напрями на зростання, всі інші дотримуються стратегії стабілізації [5, с. 13].

Отже, на сьогодні дії управлінських структур закладів вищої освіти носять переважно оперативний характер і мало орієнтовані на перспективу. Істотним є відсутність механізму управління, здатного організаційно забезпечити успішне функціонування вищих навчальних закладів на ринку освітніх послуг і широкомасштабне залучення позабюджетних джерел фінансування їх діяльності. З метою підвищення ефективності діяльності освітньої установи необхідним є створення певного структурного підрозділу, який буде здійснювати діяльність зі стратегічного розвитку вузу.

1. Пірус В.О. Стратегічне управління інноваційним розвитком вищого навчального закладу. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2017. № 6, Т. 1. С. 159-162.

2. Натрошвілі С.Г. *Стратегічне управління вищим навчальним закладом: теорія, методологія, практика*: монографія. Київ: КНУТД, 2015. 320 с.

3. Дудко П.М. Стратегічне управління вищим навчальним закладом на основі конкурентних переваг. *Вісник Київського національного університету технологій та дизайну. Серія Економічні науки. Спецвипуск: Ефективність організаційно-економічного механізму інноваційного розвитку вищої освіти*. 2017. URL: <https://er.knutd.edu.ua/handle/123456789/7729>.

4. Власюк Т.М. Механізм стратегічного управління діяльністю вищих навчальних закладів України. *Вісник Київського національного університету технологій та дизайну*. 2016. № 3 (99). С. 60-66.

5. Кравченко О.І. Особливості стратегічного розвитку університетів України. *Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка. Серія Педагогічні науки*. 2016. Вип. 32. С. 7-17.